

Ziņojums par Latvijas Republikas 2009.gada pārskatu par valsts budžeta izpildi un par pašvaldību budžetiem

Valsts budžeta izpildes rādītājus 2009.gadā būtiski ietekmēja situācija vietējā un starptautiskajā finanšu tirgū un Latvijas ekonomikas lejupslīdes tendences, ko pastiprināja globālā ekonomiskā un finanšu krīze. Pasaules kopējais iekšzemes kopprodukts (turpmāk – IKP) samazinājās par 0,6%, savukārt Latvijā IKP salīdzināmajās cenās, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, samazinājies par 18,0%. Latvijā IKP kritumu pamatā noteica apjomu samazinājums rūpniecībā un valsts pārvaldē, kā arī nozarēs, kuras apkalpo iekšējo pieprasījumu – mazumtirdzniecībā un būvniecībā.

Valstī 2009.gadā mērķtiecīgi tika īstenota ekonomikas stabilizācijas un izaugsmes atjaunošanas programma, kuras ietvaros stingra fiskālā politika izvirzīta kā būtisks priekšnoteikums valsts ekonomikas stabilizācijai un starptautiskā aizņēmuma programmas finansējuma saņemšanai. Valdības īstenotā fiskālo risku uzraudzība noteica nepieciešamību 2009.gadā veikt grozījumus gadskārtējā valsts budžeta likumā divas reizes (2009.gada 28.janvārī un 16.jūnijā), pārskatot valsts budžeta ieņēmumu plānu un veicot fiskālās konsolidācijas pasākumus.

Starptautiskā aizņēmuma programmas ietvaros Latvijai aizdevumu veidā pieejams finansējums no Eiropas Kopienas (turpmāk – EK), Starptautiskā Valūtas fonda (turpmāk – SVF), Pasaules Bankas un citu valstu valdībām – 2009.-2011.gadā kopumā 7,5 mljrd. eiro apmērā. 2009.gadā kopējās finansēšanas nepieciešamības segšanai pārsvarā izmantoti EK, SVF un Pasaules Bankas piešķirtie aizdevumi. Turpmāko aizņemšanos programmas ietvaros ietekmē paredzamās finansēšanas nepieciešamības apjoms, kā arī programmas izpildes gaita. Latvijai ir būtiski turpināt starptautiskā aizņēmuma programmu, jo tās īstenošana ir apliecinājums valstī veikto reformu ilgtspējai un virzībai uz Māstrihtas kritēriju izpildi stratēģiskā mērķa sasniegšanai – eiro ieviešanai 2014.gadā.

Latvijas Republikas valsts budžets sekmīgi izpildīts atbilstoši likumā „Par valsts budžetu 2009.gadam” un tā grozījumos noteiktajām galvenajām prioritātēm: veikt pamatotu, samērīgu nozaru izdevumu samazinājumu, nodrošināt finansējumu nozaru prioritārajiem pasākumiem, 2007.-2013.gada programmēšanas perioda Eiropas Savienības fondu finansēto projektu īstenošanai un pieaugošos izdevumus sociālajai aizsardzībai, nepārsniedzot budžeta deficīta maksimāli pieļaujamo līmeni.

2009.gadā gan budžeta ieņēmumi, gan izdevumi bijuši nedaudz mazāki salīdzinājumā ar valsts budžeta likuma grozījumos apstiprinātajiem. 2009.gadā valsts budžets (ieskaitot

ziedojumus un dāvinājumus) bija ar finansiālo deficītu 843,4 milj. latu jeb 6,5% no IKP, kas ir lielāks nekā 2008.gada valsts budžeta finansiālais deficīts 429,4 milj. latu jeb 2,6% no IKP, un tomēr, pateicoties veiktajiem fiskālās konsolidācijas pasākumiem, ir par 43,8 milj. latu mazāks salīdzinājumā ar 2009.gada budžeta grozījumos apstiprināto.

Kopumā 2009.gada valsts konsolidētā kopbudžeta (ieskaitot ziedojumus un dāvinājumus) finansiālais deficīts bija 897,9 milj. latu jeb 6,9% no IKP, savukārt 2008.gadā valsts konsolidētā kopbudžeta deficīts bija 539,4 milj. latu jeb 3,3% no IKP. Valsts konsolidētā kopbudžeta deficītu 2009.gadā būtiski ietekmēja valsts pamatbudžeta un speciālā budžeta nodokļu ieņēmumu kritums un valsts speciālā budžeta izdevumu pieaugums atbilstoši savlaicīgi veiktajiem likuma „Par valsts budžetu 2009.gadam” grozījumiem. Savukārt pašvaldību konsolidētā budžeta deficīts samazinājās līdz 60,6 milj. latu salīdzinājumā ar 104,0 milj. latu 2008.gadā, pateicoties būtiskiem pamatbudžeta izdevumu samazinājumiem.

Latvijas Stratēģiskās attīstības plāna 2010.-2013.gadam uzdevumi makroekonomiskās stabilitātes nodrošināšanai paredz stingru fiskālo disciplīnu, budžeta ieņēmumu un izdevumu konsolidāciju atbilstoši fiskālajam mērķim, fiskālās atbildības palielināšanu un efektīvu pieejamo Eiropas Savienības fondu finansējuma apguvi. Latvijas valdība ir panākusi nozīmīgu vienošanos ar starptautiskajiem partneriem par būtiskām investīcijām tautsaimniecībā jau 2010.gadā, palielinot finansējumu Eiropas Savienības struktūrfondu līdzfinansētajiem projektiem un finansējumu lauksaimniekiem.

Līdz šim paveiktie un plānotie darbi ilgtspējīgas fiskālās politikas nodrošināšanā un valsts ekonomikas stabilizēšanā veido stabilu pamatu tautsaimniecības izaugsmes atjaunošanai nākamajos gados.

Latvijas Republikas 2009.gada pārskats par valsts budžeta izpildi un par pašvaldību budžetiem (turpmāk – Pārskats) sagatavots atbilstoši Likuma par budžetu un finanšu vadību 31.panta prasībām un struktūrai, kas noteikta Ministru kabineta 2008.gada 26.maija noteikumos Nr.362 “Noteikumi par saimnieciskā gada pārskata sagatavošanas kārtību” (ar grozījumiem), par periodu no 2009.gada 1.janvāra līdz 2009.gada 31.decembrim, apkopojot ministriju, centrālo valsts iestāžu un pašvaldību pārskatu informāciju.

Pārskatā ietvertie valsts un pašvaldību budžeta iestāžu finanšu pārskati sagatavoti atbilstoši likumam „Par grāmatvedību”, likumam „Par pašvaldībām”, likumam „Par pašvaldību budžetiem”, likumam „Par valsts budžetu 2009.gadam” ar grozījumiem un normatīvajiem aktiem budžeta un grāmatvedības jomā.

Pārskatu veido trīs sējumi, kopā 825 lp. Pārskata pielikumi Nr.1-44 ir šī Pārskata neatņemama sastāvdaļa.

Pārskata 1.sējuma iekļauts pārskats un skaidrojumi par valsts konsolidētā kopbudžeta izpildi 2009.gadā, valsts konsolidētā grāmatvedības bilance uz 2009.gada 31.decembri un pārskats par valsts konsolidēto parādu ar skaidrojumiem. Pārskata 2.sējuma iekļauti valsts un pašvaldību budžeta iestāžu grāmatvedības bilanču kopsavilkumi, valsts budžeta finanšu bilance ar pielikumiem, un ilgtermiņa stabilizācijas rezerves finanšu bilance ar pielikumiem. Pārskata 3.sējuma iekļauti valsts un pašvaldību 2009.gada budžeta izpildes pārskatu kopsavilkumi.

Pārskats ir sagatavots un parakstīts trijos eksemplāros – pa vienam Valsts kontrolei, Ministru kabinetam un Valsts kasei.

Finanšu ministrs

E.Repše

Valsts kases pārvaldnieks

K.Āboliņš

30.06.2010.

710

Ligita Agleniece

67094249, Ligita.Agliece@kase.gov.lv